

Nieuwsbrief IBW

4de trimester, 2de jaargang, oktober 1999

Vestiging Geraardsbergen
Gaverstraat 4
9500 Geraardsbergen
Tel.: (054) 43 71 11

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
AMINAL

Vestiging Groenendaal
Duboislaan 14
1560 Groenendaal-Hoeilaart
Tel.: (02) 657 03 86

Intranet : <http://intra.lin.vlaanderen.be/aminal/ibw/> - Internet : <http://www.ibw.vlaanderen.be/>

Opmerkelijke vangsten bij het onderzoek naar kevers in dood hout

Begin dit jaar werd door het IBW en het KBIN gestart met een onderzoek naar de aanwezigheid van dood-hout-kevers (xylobionten) in drie Vlaamse bosreservaten.

Onderzoek in Duitsland heeft aangetoond dat integrale bosreservaten een belangrijke functie hebben voor het behoud van dood-hout-kevers : de inventarislijsten bevatten er immers zeer veel rodelijstsoorten, waarvan enkele zelfs als zeer bedreigd of uitgestorven werden aangezien. Oppervlakte van het bos, enerzijds, en continuïteit in voldoende aanbod van dood hout - in al zijn sortimenten en degradatiestadia - anderzijds, blijken voor het overleven van deze soorten essentiële factoren te zijn.

De Vlaamse integrale bosreservaten zijn vaak klein en versnipperd, en er is weinig geweten over het voorkomen van xylobionten in deze bossen. De bedoeling van dit project is dan ook een aanwijzing te krijgen in hoeverre ook onze bosreservaten nog een potentieel hebben voor het behoud van xylobionten : welke soorten zijn nog aanwezig en zijn er dus in geslaagd om een lange periode van versnippering en zeer beperkt aanbod aan dood hout te overleven.

In totaal zijn vier onderzoekssites ingericht : twee in het Zoniënwoud, één in het Meerdaalwoud en één in het Kolmontbos (Tongeren). De vangstmethode per lokatie bestaat uit een batterij van gecombineerde vallen (zie foto) gesitueerd op of rond een staande dode Beuk van respectabele omvang. Inmiddels konden een aantal bijzondere vangsten genoteerd worden :

Contactpersonen :
Kris Vandekerckhove, tel.: (054)43 71 28 ; e-mail : Kris.Vandekerckhove@lin.vlaanderen.be
Diego Van den Meerschaut, tel.: (054)43 71 26 ; e-mail : Diego.VandenMeerschaut@lin.vlaanderen.be

1. Lederboktor (*Prionus coriarius*) : een forse boktor (tot 45 mm) ; na 1950 in Vlaanderen enkel officieel bekend uit het Zoniënwoud, het West-Vlaamse Heuvelland en de Voerstreek (Muylaert, A., 1984). Hij werd nu ook voor het eerst in het Kolmontbos en de eerste keer na 1950 terug in het Meerdaalwoud gevonden. Mogelijk is deze schuwe, nachtactieve soort evenwel niet zo zeldzaam als men uit de literatuur zou vermoeden. Zo zijn er nog zeer recente, zij het niet officieel geregistreerde, waarnemingen uit de Vlaamse Ardennen (o.a. Hayesbos, Brakel).

Lederboktor (*Prionus coriarius*)

2. *Elatér ferrugineus*, een grote nachtactieve roodbruine kniptor (tot 24 mm) ; sinds 1950 zijn van deze soort amper negen waarnemingen bekend in België - daarnaast is er één vangst van vóór 1950 uit de omgeving van Hasselt (Jeuniaux, 1996). Werde thans in Kolmont gevangen.

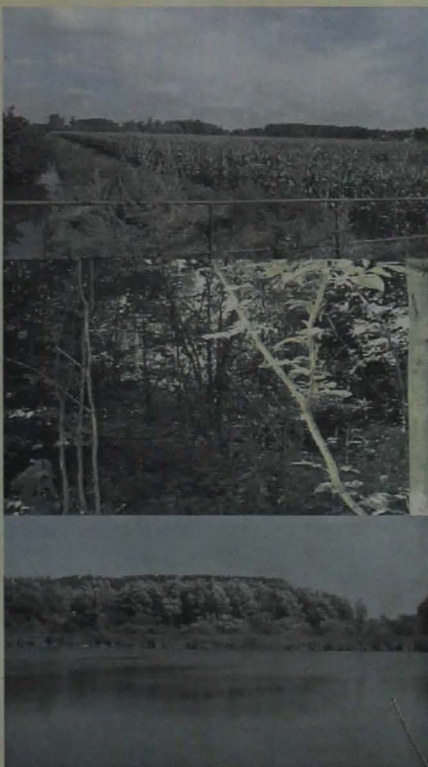
3. Klein vliegend hert (*Dorcus parallelipedus*) : deze soort werd tot nu toe enkel in Kolmont gevonden. Deze robuuste kever (tot 32 mm) is nog vrij algemeen het Zuid-Limburgse Haspengouw en Voeren (med. L. Crèvecoeur). Hij is nauw verwant aan het beter gekende en imposante Vliegend hert (*Lucanus cervus*) - waarvan overigens ook dit jaar weer enkele waarnemingen uit Limburg en het Zoniënwoud bekendraakten. Daarnaast werden nog heel wat andere bijzondere, zij het minder 'spectaculaire' vangsten gedaan. En we zijn nog maar pas begonnen met het trierwerk... Wellicht meer nieuws in een volgende nieuwsbrief.

Studiedag : Landbouw, Bos en Natuur op Baggergronden - Vrijdag 19 november '99

De laatste jaren kwam er een kentering in de basisgedachte van de regelgeving inzake baggerslib. De milieuwetgeving in verband met het baggeren, het bergen en het hergebruik van baggerspecie (zand) werd dan ook sterk uitgebreid, en is daardoor dan ook een bepalende factor geworden bij het bergen en het hergebruik van de baggerspecie.

Uit de inventarisatie 'Baggergronden in Vlaanderen', die sinds 1997 uitgevoerd wordt door het IBW in opdracht van AWZ, is echter gebleken dat er al heel wat baggergronden ontstaan zijn in tijden waarin landbergen van baggerspecie niet vergunningsplichtig was. Deze terreinen werden bijgevolg niet als baggerstort geklasseerd en zijn dus niet gekend als potentieel verontreinigd terrein. Toch werd er bij een aantal baggergronden (soms vrij ernstige) bodemverontreiniging met zware metalen vastgesteld. Veel van deze terreinen hebben een landgebruik dat misschien niet in overeenstemming te brengen is met de verontreinigingsgraad van de bodem.

Vanuit de bossector bestaat er interesse om op

deze gronden bosuitbreiding te realiseren. De sector natuur ziet op deze terreinen mogelijkheden voor natuurontwikkeling. De inherente bodemvruchtbaarheid van slib maakt ze geschikt als landbouwgronden. Het is echter de vraag of het landgebruik voor landbouw, bos en natuur moet beperkt worden in functie van de aanwezigheid van de bodemverontreiniging.

Het IBW nam samen met de Administratie Waterwegen en Zeewezen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en het laboratorium voor Bosbouw van de Universiteit Gent het initiatief om de bestaande kennis en de visies rond landbouw, bos en natuur op (al dan niet verontreinigde) baggergronden met elkaar te confronteren op een studiedag. Deze studiedag gaat door op vrijdag 19 november '99 in het NMEC De Helix in Grimminge, en staat open voor alle geïnteresseerden.

Contactpersoon :
Bart Vandecasteele, tel.: (054)43 71 36 ;
e-mail : Bart.Vandecasteele@lin.vlaanderen.be